

Nieuwsbrief VTH – februari 2024

Nieuws uit onze vereniging

Werkprogramma VTH 2024

De VTH is dit nieuwe jaar gestart met ambitieuze plannen. Die plannen zijn in belangrijke mate tot stand gekomen vanuit de input uit de regionale bijeenkomsten eind vorig jaar. Zoals toegezegd op onze laatste ledenvergadering van november '23, hebben we een werkprogramma opgesteld voor 2024 met daarin een flinke uitbreiding van onze activiteiten. Dit werkprogramma is in een separate bijlage meegestuurd. Belangrijk uitgangspunt in het plan is dat wij samen met u tot een invulling willen komen van thema's voor onze regionale bijeenkomsten en webinars. In ons werkprogramma zijn op basis van de thema's die door de leden zijn ingebracht, al enkele suggesties voor invulling gedaan.

Welke RvT's willen samen met ons de vier regionale bijeenkomsten organiseren, waarbij u als gastheer optreedt en in overleg met ons het thema voordraagt en de invulling van het programma mee helpt vormgeven? Wellicht in combinatie met een reeds door u geplande activiteit of thema die u zou willen delen met collega's uit het land.

Uw reactie kunt u uiterlijk **16 februari '24** sturen aan onze secretaris. De data voor de bijeenkomsten worden in nader overleg zo spoedig mogelijk vastgelegd.

Webinars

We hebben voor 2024 drie webinars gepland met als thema's: regeerakkoord (te houden kort na de installatie van het nieuwe kabinet), remuneratiecommissie (kort na de zomer) en toezicht houden op privacy (met casussen en toelichting van de recente handreiking Autoriteit Persoonsgegevens).

VTH-Academie

Het werkprogramma geeft ook informatie over modules die we vanuit de VTH-Academie aanbieden. Naast een aanbod dat zich specifiek richt op onze sector, is op onze website het volledige aanbod te vinden voor toezichthouders uit onderwijs, zorg & welzijn en woningbouw.

Zie: <https://vthacademie.nl/>

Laagdrempelige intervisie/klankborden

Voor beginnende toezichthouders in het hbo willen we een laagdrempelige voorziening treffen om in contact te komen met ervaren toezichthouders.

Meld u aan als u als beginnende toezichthouder op een hogeschool interesse zou hebben om te klankborden met een ervaren bestuurder van een andere RvT. Als u ervaren bent als toezichthouder, en bereid bent om met een beginnende toezichthouder te reflecteren, meld u ook aan! Wij richten een laagdrempelige voorziening in en zorgen voor het in verbinding brengen van geïnteresseerden.

Sociale Veiligheid

Afgelopen december vond de eerste module voor toezichthouders van hogescholen plaats met als thema Sociale Veiligheid. In een bijlage bij deze nieuwsbrief is een korte terugblik met (zeer positieve!) ervaringen van de deelnemers opgenomen. Deze cursus wordt in 2024 tweemaal herhaald.

Het thema Sociale Veiligheid blijft onverminderd actueel, niet alleen vanwege diverse incidenten op hogescholen en universiteiten die in de publiciteit terecht komen. Op 24 januari '24 heeft Regeringscommissaris Mariëtte Hamer haar rapport aangeboden aan demissionair-minister Dijkgraaf. Eén van de aanbevelingen betreft de versterking van het toezicht op sociale veiligheid.

<https://www.rcgog.nl/publicaties/brieven/2024/01/24/advies-aan-de-demissionair-minister-van-ocw-over-de-aanpak-van-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-en-seksueel-geweld-in-het-hoger-onderwijs-en-de-wetenschap>

ALV en Seminar Branchecode - 14 november '24

In 2024 is er één Algemene Ledenvergadering die gecombineerd wordt met een seminar. Het seminar organiseren we opnieuw samen met de Vereniging Hogescholen. De eerste ervaringen met de nieuwe Branchecode delen we in het gezelschap van toezichthouders en bestuurders. Het precieze programma wordt later dit voorjaar bekend gemaakt.

Contributie VTH

Tijdens de laatste ledenvergadering is het voorstel ingebracht een staffel in te voeren in de contributiesystematiek van de VTH. Alle aanwezigen zijn hiermee akkoord gegaan. RvT-vertegenwoordigers van grote hogescholen gaven aan dat de staffel weliswaar betekent dat zij meer contributie moeten betalen, maar dat zij dit redelijk vinden, omdat hiermee kleinere hogescholen ontlast worden. Voor het kerstreces zijn alle RvT's geïnformeerd over deze wijziging. Bij deze Nieuwsbrief zijn de notulen van onze laatste ALV bijgevoegd. Hier vindt u de toelichting op de staffel.

Statutenwijziging

Voor het kerstreces zijn RvT's, als vervolg op de procedure die in onze ALV was overeengekomen, verzocht te reageren op ons verzoek in te stemmen met de voorliggende nieuwe statuten. In de notulen van deze ALV, eveneens bijgevoegd, wordt hier nader op ingegaan. De gewijzigde statuten zijn inmiddels vastgesteld en bevinden zich bij de notaris voor het opstellen van de notariële acte.

Nieuws uit het HBO

Begrotingsdebat

Diverse actuele vraagstukken zijn de afgelopen weken de revue gepasseerd in het begrotingsdebat. Een motie om de basisbeurs te verhogen, heeft het bij de stemmingen niet gehaald. Onzekerheid is er nog over de toekomst van de middelen die de afgelopen jaren beschikbaar zijn gesteld aan het hoger onderwijs na de afschaffing van de basisbeurs (de zogenaamde kwaliteitsgelden). In september '23 was een wetswijziging aan de Tweede Kamer aangeboden waarin voorgesteld werd de grondslag voor deze kwaliteitsbekostiging in de WHW af te schaffen. Het voorstel is dat deze

middelen beschikbaar blijven voor het hoger onderwijs, en onderdeel gaan uitmaken van de als lumpsum verstrekte rijksbijdrage aan de hoger onderwijsinstellingen. Lange tijd was niet duidelijk of dit dossier controversieel verklaard zou worden. De vaste Kamercommissie heeft recentelijk besloten dit niet te doen, waardoor de mogelijkheid is ontstaan dat fracties hun inbreng doorgeven, waarop de minister zal reageren.

Internationalisering

Ook over internationalisering was veel te doen tijdens de begrotingsbehandeling. De minister heeft een wetsvoorstel in voorbereiding. Voor het zomerreces van 2023 heeft een internetconsultatie plaatsgevonden die veel reacties heeft opgeleverd. Vervolgens is een conceptwetsvoorstel aan de Onderwijsraad voorgelegd ter advisering. De minister verwacht dat het wetsvoorstel ingrijpend van aard zal zijn voor een aantal instellingen. Hij heeft de VH en UNL verzocht zelfregie te nemen op dit onderwerp. In het hbo maakt het aandeel internationale studenten ongeveer 8% uit van de totale populatie bachelor studenten (in het wo is dit 27%). Minister Dijkgraaf hoopt binnenkort, ondanks het demissionaire karakter van het kabinet, het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in te dienen. Tijdens de stemmingen over de begroting is de motie Herzberger aangenomen. Herzberger, in haar tijd als NRC-columnist nog groot voorstander van verengelsing van het hoger onderwijs, verzoekt de minister binnen acht weken met een plan te komen waarin concrete maatregelen staan die elke instelling afzonderlijk gaat nemen om het aandeel Engelstalige opleidingen stevig terug te dringen. De planning van minister Dijkgraaf voor zijn wetsvoorstel is in lijn met het tijdsplan uit deze motie.

ScienceGuide in financiële nood

ScienceGuide is het digitale platform dat sinds het jaar 1998 iedereen in het hoger onderwijs, de wetenschap en de kennissector verbindt. Het is de plaats voor nieuws, onderzoek en opinie. Onlangs is bekend gemaakt dat ScienceGuide stopt, tenzij voor 17 februari 2.500 abonnees zich hebben aangemeld. ScienceGuide ontvangt te weinig inkomsten van instellingen van hoger onderwijs. Aanmelden als abonnee kan via: <https://www.scienceguide.nl/2024/01/scienceguide-moet-stoppen/>

Onderwijsraad

Direct na de verkiezingsuitslag heeft de Onderwijsraad de oproep gedaan om in een nieuw coalitieakkoord niet te bezuinigen op onderwijs. De raad maakt zich zorgen dat in de financiële keuzes die het nieuwe kabinet moet maken, de onderwijssector weinig prioriteit krijgt. Zij noemt het lerarentekort, de dalende beheersingsniveaus taal en rekenen/wiskunde en de kansengelijkheid als belangrijke thema's die het noodzakelijk maken focus en lange-termijnambities te formuleren voor deze en andere prangende en urgente problemen in de onderwijssector.

<https://www.onderwijsraad.nl/actueel/nieuws/2023/11/27/brief-aan-nieuw-kabinet>

Nationaal Programma Onderwijs – toename van uitval HBO

Eind november publiceerde de NPO zijn vijfde voortgangsrapportage. Als gevolg van de coronacrisis en de schoolsluitingen heeft het kabinet in 2021 €2,7 miljard beschikbaar gesteld voor de mbo en hoger onderwijs om maatregelen te treffen gericht op het welbevinden, motivatie en sociale binding van studenten. Circa €1,1 miljard van dit budget is gebruikt voor de halvering van het collegegeld in studiejaar 2021/2022. Voor het hoger onderwijs is het programma in 2023 gestopt, maar is 2024 nog een mogelijk uitloopjaar voor afronding van plannen. Een van de conclusies uit deze rapportage is dat de uitval in het hbo niet is verminderd, integendeel. Het NPO concludeert dat de problematiek

rondom studievoortgang en vaardigheden, die met name onder havisten wordt gezien, groot zijn. Op dit terrein heeft de inzet van de extra middelen (nog) geen effect geressorteed.

https://www.nponderwijs.nl/binaries/nationaalprogrammaonderwijs/documenten/publicaties/2023/11/28/vijfde-voortgangsrapportage/OCW_NPO_Vijfde+Voortgangsrapportage+PO-VO.pdf

Recente benoemingen van nieuwe leden van Raden van Toezicht op hogescholen

- Kees van der Staij (per 1-1-24) en Thera Balfoort-Jongenelen (per 1-7-24) zijn benoemd tot lid van RvT van Driestar educatief
- Cora-Yfke Sikkema is per 1-5-2024 benoemd tot lid RvT Hanzehogeschool
- Irma van Nieuwenhuijsen is per 1-1-2024 de nieuwe voorzitter van de RvT van Hogeschool De Kempel
- Henri Lenferink wordt op 1 maart 2024 de nieuwe voorzitter van de RvT van de Hogeschool Leiden
- Jos Vermeulen is op 1 januari toegetreden tot de RvT van HZ University of Applied Sciences
- Beatrice Boots en Hans Vossen zijn per 1-1-2024 benoemd tot lid RvT van Zuyd Hogeschool.

Data

Dit schema vullen we de komende periode aan met vastgestelde data voor cursussen, regionale bijeenkomsten & webinars

datum	thema	doelgroep	Aanmelden
18-04-2024 14:00 – 20:00	Module Toezichthouden Sociale Veiligheid	RvT-leden	VTH-Academie https://vthacademie.nl/
16-05-2024 13:00 – 20:00	Module Het Hoger Beroepsonderwijs	RvT-leden met geringe kennis van hbo	VTH-Academie https://vthacademie.nl/
24-09-2024 14:00 – 20:00	Module Toezichthouden op Sociale Veiligheid	RvT-leden	VTH-Academie https://vthacademie.nl/
14-11-2024 17:30 – 21:00	Algemene Ledenvergadering VTH & Seminar Ervaringen met Branchecode	ALV: VTH-leden Seminar: RvT + CvB-leden (VTH-VH)	VTH-secretariaat secretariaat@vth.nu

Nota Bene: de ALV die eerder op 30 mei 2024 stond gepland, vervalt!

Voor vragen en reacties kunt u mailen met onze secretaris: Arian.van.staa@vth.nu

Hier kunt u ook terecht voor het plaatsen van vacatures voor toezichthouders op onze website.

Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen: www.vth.nu

Bijlage

Terugblik cursus Sociale Veiligheid

Binnen onze VTH-academie stellen we een programma voor u samen op basis van thema's die door de leden van de VTH zijn ingebracht. Begin december vond de eerste module over sociale veiligheid plaats. Alie Kuiper nam de toezichthouders mee in de wereld van sociale veiligheid en dat bleek voor alle deelnemers (van de HU, Marnix, Windesheim, Inholland) heel nuttig, inzichtelijk en leerzaam. Er was veel interactie tussen de toezichthouders en de docent en er is veel inhoudelijke en praktische kennis opgedaan in korte tijd. De bijeenkomst is door de aanwezigen ervaren als een verrijking.

En zo'n verrijking van toezichthouders blijkt nodig. In steeds meer governance codes wordt aandacht besteed aan het toezichthouden op sociale veiligheid. Zo stelt de branchecode van het HBO leren en ontwikkelen in een veilige omgeving centraal. De code geeft richtlijnen over waar toezicht op gehouden moet worden (zie ook Principe 3, Branchecode Goed Bestuur en Toezicht, Vereniging Hogescholen, 2023).

Een aantal reacties van deelnemende toezichthouders:

"De cursus gaf een compleet overzicht rondom ongewenste omgangsvormen. Zowel vanuit regelgeving als medemenselijk en organisatie perspectief. De interactie met anderen was verrijkend en verhelderend."

"De eerste editie van de module gericht op het bevorderen van sociale veiligheid was heel goed. Alie Kuiper nam onze groep mee: van de theorie naar de praktijk, van het HBO naar andere sectoren, met voorbeelden en handvatten die erg relevant zijn om als toezichthouder je rol te vervullen rond het bevorderen van sociale veiligheid. Waar moet je op letten en welke vragen stel je aan de bestuurder? Belangrijkste boodschap: het bieden van een sociaal veilig klimaat is randvoorwaardelijk om je doelen te halen op het gebied van onderwijs en onderzoek en om 'gewoon' te doen waar studenten en medewerkers recht op hebben: prettige omstandigheden bieden om te leren en te werken. Daarnaast was de module ook voor mijn hoofdfunctie in het openbaar bestuur en voor mijn rol als toezichthouder in een andere sector heel waardevol!"

"De module was interessant en leerzaam en daagt mij uit tot nadere verdieping van het onderwerp in de eigen hogeschool". "De module omvat de relatie met de kernopdracht, missie en waarden van de hogeschool, wet- en regelgeving en casuïstiek".

In 2024 wordt de module wederom twee keer aangeboden op 18 april en op 24 september. Het aantal deelnemers is maximaal 15 en de docent is Alie Kuiper. De module duurt van 14.00 uur tot 20.00 uur, inclusief maaltijd. Inschrijven kan via de website van de VTH-Academie. Zie: <https://vthacademie.nl/>